

EDITORIAL

Mga litik sa pasista nga koalisyong Duterte

Ang kumpetisyon sa pulitika nga ginahampang subong sa Manubo nga Panalغان sang Kongreso nahanungod sa pagpamuno diri palatandaan sang mga litik sa sulod sang nagahari nga pasista nga koalisyong Duterte. Ang wala sang huya nga dis-uganay para sa pwesto kabahin sang mas daku nga inaway para makuha ang mas daku nga parte sang *pork barrel* sa 2021 badyet, ilabi na nga nagahilapit ang eleksyon 2022.

Sang Septyembre 30, nagboto ang 184 sang 300-myembro sang panalغان kontra sa kuno tanyag ni Speaker Alan Peter Cayetano nga magbiya sa pusisyon. Ang botohan ginpakamalaut nga pag-usik sang oras kag kwarta sang banwa.

Ang tanyag nga magbiya ni Cayetano, sa baylo direkta nga magbiya, pag-upang sa “kasugtanan nga partehanay sa termino” niya kag ni Rep. Lord Allan Velasco. Sa kasugtanan nga ini, mapungko si Cayetano bilang pinuno sang manubo nga panalغان sa una nga 15 bulan sang ila termino, pagasundan ni Velasco para sa ulihi nga 21 bulan. Ginpakamalaut si Cayetano sa pagkapit-tuko sa poder kag pagbali sa ila “sugilanon nga lalaki”.

Ang boto kontra sa kuno tanyag nga magbiya ni Cayetano indirekta nga sampal kay Duterte, nga mismo nagpatunga sa kasugtanan sa partehanay sa termino nga nahimo sang 2019 kag liwat ginpalig-on sa pulong sang ulihi sa Malacañang. Nagatuhaw nga indi absoluto ang uyat ni Duterte sa mga tinawo niya sa Kongreso, kag indi tanan malipayon sa mga areglo sa partehanay sa mga benepisyo kag pribilehiyo sang ara sa poder.

Pareho nga nagapabutyag sanday Cayetano kag Velasco sang katampad sa tirano nga si Duterte. Ginatiglawas nila ang nagkalainlain nga grupo o paksyon sa sulod sang nagaharing hubon. Nagaisa nga maghulag ang mga ini agud supor-

tahan ang paghatag kay Duterte sang dugang nga gahum nga buruk-rata-kapitalista kag pasista, pareho sang sini lang nga Anti-Terrorism Law, ang pagdingot sang prangkisa sa ABS-CBN kag paghatag sang gahum pang-emerhensya agud hula-gon ang badyet sa tunga sang pandemya.

Pero, ang katampad nga ini sang mga reaksyunaryo nga pulitiko magapabilin lamang kon sila ginapakaon sang husto kag relatibo nga pare-pareho. Basta nga nagabaton ang ila mga distrito sang pondo para sa mga pangpasikat nga paobra sang karsada, *waiting shed* kag iban pa nga proyekto pang-imprastruktura kon sa diin mahimo nga ipagkit ang ila nawong, ang mga suluguon sa kongreso padayon nga magaalagad sa tirano kag iya mga tawo-tawo. Mas mabudlay sila nga pakaunon kag busgon kada nagahilapit ang eleksyon bangud nagadaku ang ginapangayo para gastuhon sa liwat nga pagdalagan o pag-ambisyon nga

makapungko sa mas mataas nga pwesto.

Ang paglala sa banggaan nga Cayetano-Velasco indi mahamulag sa subong nga pagpamati sa badyet sa 2021, partikular ang parte nila sa P397 bilyon nga *pork barrel* nga uyat sang Department of Public Works and Highways (DPWH). Nagareklamo ang kampo ni Velasco sa indi patas nga alokasyon sang pondo para sa mga proyekto pang-imprastruktura kag ginakwestyon ngaa makakuha sang P11.1 bilyon ang distrito ni Cayetano sa Taguig kag P11 bilyon sa mga alyado niya sa Camarines Sur, samtang ang mga indi niya alyado may ara lang nga P2 bilyon.

Labi pa nga magasingki ang banggianay sa Manubo nga Panalagan sa malab-ot nga mga inadlaw sa pag-insister sang paksyon nanday Velasco nga dapat sundon ni Cayetano ang una nga nakasugtan kag magresayn sa Oktubre 14. Kon indi, nagpamahug sila nga ideklarar nga bakante ang pwesto para hatagan-dalan ang ila pagpanukot.

Labi pa nga magadalom kag magalapad ang mga kontradiksyon sa kubay sang nagaharing hubon sa

maabot nga panahon sa atubang sang paglala sang krisis sang nagaharing sistema samtang labi nga mangin daluk si Duterte kag iya mga suluguon. Magatuhaw pa gid ang mga kontradiksyon nga ini samtang nagahilapit ang eleksyon, o kon iduso ni Duterte ang pagbag-o sang konstitusyon o iban pa nga padihot agud magpabilin sa poder.

Ang mga litik nga ini magalab-ot man sa hayagan nga banggianay sa kubay sang militar kag pulis, partikular sa tunga sang nagaribalan nga mga sindikato, kag sa tunga sang mga upisyal nga nadalahig sa dalagku nga korapsyon kag malala nga paglabag sa tawhanon nga kinamatarung. Sigurado nga may magatuhaw man nga mga upisyal nga makakita nga indi posible nga malubad ang armadong banggianay paagi lang sa isa ka gera nga mapiguson batuk sa banwa.

Labi man nga magatuhaw ang mga kontradiksyon sa atubang sang nagabaskog nga internasyunal nga presyur sa rehimeng Duterte sa atubang sang lapnagon nga pagpakamaut sa mga pagpang-abuso sa mga kinamatarung sang mga sulda-do kag pulis, amo man sa pagluhud-

luhod niya sa China kag pagpatumbaya nga makatukod sang mga pasilidad militar sa South China Sea. Halin sa kongreso sang US kag parlamento sang Europe, nagalanog ang singgit para tapuson sang mga pwersa sang estado ang mga pagpatay sa mga aktibista kag sa paltik nga gera kontra droga. Natum-ok man siya sa tikang sang sini lang sang Facebook nga kuhaon ang mga akawnt nga ginapadalagan sang militar.

Dapat hingalitan sang pumulu-yong Pilipino ang mga kontradiksyon nga ini sa kubay sang nagaharing guban paagi sa pagbuyagyag sa mga krimen, korapsyon, brutalidad kag pag-ikog-ikog sang rehimen kag sang pagtukod sang pinakamalapad nga paghiliusa sang mga patriyotiko kag demokratikong sahi kag sektor. Dapat ubos-kusog sila nga maghambal batuk sa *pork barrel* kag kontra-insurhensya nga badyet sang rehimen pang-2021 nga tuman nga kontra-pumuluyo kag kontra-imol labi na sa atubang sang pandemya kag kakinahanglanon nga dugangan sang panggasto ang mga serbisyo medikal, pang-ekonomya kag pang-edukasyon. Dapat pakamalauton ang ribalan sa poder kag pribilehiyo samtang nagaantus ang banwa sa palpak nga pagbukas sang klase, pagtaas sang pamasaha, daku nga gasto sa pagpabulong, krisis sa pagkaon kag iban pa nga gilayon nga problema pang-ekonomya kag pang-katilingban.

May mga suluguon nga nadisgusto bangud salin na lang ang nabilin sa ila sang walay kabulusgan nga pinakapoderoso nga tinawo ni Duterte. Dapat sila nga buyukon nga sikwayon ang rehimen sang kadaluk kag tiraniya.

Dapat dugang nga pukawon ang pumuluyong Pilipino nga batuan ang pasista, papet kag korap nga rehimeng Duterte. Dapat ibuyagyag ang kalainan sang rehimen agud sindihan ang kaakig sang banwa kag pabaskugon ang determinasyon nila nga magbato.

Dapat maghulag sa madamuan nga numero ang mga mamumugon,

Tuig LI No. 19 | Oktubre 7, 2020

Ang *Ang Bayan* ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray at Ingles.

Tumatanggap ang *Ang Bayan* ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.

 [instagram.com/prwcnewsroom](https://www.instagram.com/prwcnewsroom)

 [@prwc_info](https://twitter.com/prwc_info)

 cppinformationbureau@gmail.com

Kaundan

Editorial: Mga litik sa pasista	
nga koalisyong Duterte	1
Suldado nga gwardya ni Consunji, gin-ambus	3
Hustisya sa Lianga	3
Abusado nga mga sulda-do kag pulis, gin-ambus	4
Mga akawnt sa Facebook, nabuyagyag	4
<i>Mega farm</i> para sa eksport	5
Pagsandig sa dumuluong nga abono	6
Nagapanalakay ang mga berdugo	7
Demolisyon, nagahana	7
Sa malip-ot nga pulong	8
Sikreto ni Tatay Yulo	9
Ika-48 tuig sg layi militar, gindumdom	9
Panawagan para sa subsidyo sa palay	10
Pagharang sa ayuda militar sang US	10
Pagkaguba sg kagulangan	10
Trump, nagsulsol sg pasismo	10

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas

mangunguma, malaproletaryado sa mga pabrika, komunidad sa kasyudaran kag kaumhan. Dapat himuon ang wala kakapoy nga hilikuton propaganda kag edukasyon sa ila kubay. Dapat maghimakas ang masang anakbalhas para sa ila mga kinamatarung kag kaayuhan, ilabi na sa tunga sang krisis kag pasabton ang rehimen sa korapsyon kag sala nga prayoridad.

Kadungan sini, dapat padayon nga maglapad kag magbaskog ang alyansa sa kubay sang mga nahanungang nga pwersa. Ang mga pamatanton nga estudyante, titser, nars kag mga mamumugon medikal, mga empleyado sang guberno. Mga tawong simbahan, kababainhan, mga pwersa nga oposisyon kag iban pa nga demokratikong sektor dapat padayon nga magtingub sang pwersa agud labi nga palaparon ang naghiliusa nga prente kontra-Duterte.

Ang kubay sang mas abante sa pulitika nga mga kadre sang Partido kag aktibistang masa dapat manguna kag magserbi nga modelo sa mabudlay kag masami peligroso nga hilikuton nga pagpukaw, pagorganisa kag pagpahulag sa masa. Maangkon lang ang kadalagan paagi sa malaparan nga pagpahulag sang masa.

Dapat padayon nga pamunuan sang Partido ang Bagong Hukbong Bayan sa pagsulong sang lapnagon kag maigting nga pagpakig-away gerilya. Ang nagadaku nga numero sang mga taktikal nga opensiba sa nagtaliwan nga mga semana nagapakita sang pungsodnon nga kapasidad kag determinasyon sang BHB nga batuan ang pasistang rehimen kag magbulig sa pagpukan sini.

Sa pagpasulong sang tanan nga porma sang pagbato, mahimo nga labi pa nga mahamulag kag mapaluya sang pumuluyong Pilipino ang pasistang rehimenang Duterte. Bisan maggamit sang terorismo sang estado, mapaslawan ang rehimen sa atubang sang determinasyon sang pumuluyo nga maghimakas para ibalik ang ila mga kahilwayan kag ipakig-away ang demokrasya. AB

Mga suldado nga gwardya sang Consunji, gin-ambus; 24 patay

MAGKASUNOD NGA GINBUNALAN sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang mga suldado nga protektor sang mapanghalit nga operasyon sang mga kumpanya sang mina kag troso sang pinakadaku nga burgesya kumprador sa Mindanao sining nagligad nga mga bulan. Kwarenta ka suldado ang nalista nga patay kag indi magnubo sa 34 ang napilasan sa ambus sini sa mga prubinsya sang Sultan Kudarat kag Surigao del Sur.

Gin-ambus sang BHB-Far South Mindanao Region sang Septyembre 2 ang tropa sang 37th IB nga nagsakay sa trak sang militar sa Barangay Sta. Clara, Kalamansig, Sultan Kudarat. Napatay ang 24 ka suldado kag 28 nga iban pa ang napilasan. Pakadto ang mga suldado sa Barangay Datu Andong sa pareho nga banwa agud depensahan ang ABU-Gemma Construction Company.

Pila ka oras antes sini, ginparalisa sang BHB ang isa ka *backhoe* sang nasambit nga kumpanya nga nagahimo sang pagpalapad sang karsada nga pagagamiton sa daku nga operasyon nga pagtroso sang D.M. Consunji Incorporated sa una nga distrito sang prubinsya. Sang Agosto 17, gin-ambus sang mga Pulang hangaway ang isa ka yunit sang 37th IB sa pareho nga barangay. Tatlo ka suldado ang napatay kag

isa ang napilasan.

Sa Surigao del Sur, sunud-sunod nga mga armadong aksyon ang ginlunsar sang hangaway sang banwa batuk sa mga nagaoperasyon nga tropa sang 3rd SFB, 26th IB, 65th kag 75th IB nga nagaserbi nga protektor sang mapandambong nga mga operasyong mina sa prubinsya. Napatay sa mga inaway nga ini si 2Lt. Danu kag 12 pa ka suldado. Lima ka suldado ang napilasan.

Ginpalukpan sang eksplosibo ang mga suldado sa Barangay Hinapuyan, Carmen sang Hulyo 30. Sa Barangay Libas Sud kag Siagao, San Miguel, tatlo ka operasyong haras ang ginlunsar sang BHB halin Mayo 14 tubtub 18.

Naglunsar man ang BHB sang isa ka ambus kag tatlo ka operasyong haras batuk sa ginkumbinar nga pwersa sang 36th IB, 75th IB kag 65th IB sang Agosto 4-8. AB

Hustisya sa Lianga *massacre*, naagum

PATAY SA INAWAY sa tunga sang isa ka yunit sang Bagong Hukbong Bayan-Surigao del Sur kag grupo nga paramilitar nga Magahat-Bagani sang Oktubre 4 si Hawudon Jumar Bucales kag duha pa niya ka upod. Gin-ambus sang mga Pulang hangaway ang grupo ni Bucales sa Sityo Mamsapranon, Barangay Banahao, Lianga, Surigao del Sur. Si Bucales ang utok sang pagpatay kay Emerito Samarca, nagadumala sang eskwelahan nga ALCADEV, kag sa duha ka lider Lumad nga sanday Datu Bello Sinzo kag Dionel Campos sang Septyembre 1, 2015.

Pagkatapos sang lima ka tuig, naagum man ang hustisya nga gindingot sang reaksyunaryo nga estado sa mga Lumad sang Lianga. Pagkatapos ang masaker, ginpadyaan sang Armed Forces of the Philippines si Bucales sang pondo, negosyo kag pusion. Ginombrar siya nga peke nga tiglawas sang mga Lumad kag ginpungko sa konseho sa prubinsya. Ang

Magahat-Bagani ginapondohan kag ginapadalagan sang 3rd IB. Imbolbado ang grupo sa mga operasyong kombat kag pagpasurrender sa Lianga sining nagligad nga mga bulan.

Patay man sa ambus ang kadre sang detatsment sang CAFGU, sa Barangay Pakwan, Lanuza sang Oktubre 3. Nakuha halin sa iya ang isa ka kalibre .45 pistola. AB

Abusado nga mga suldado kag pulis, gin-ambus sang BHB

GIN-AMBUS SANG Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Western Samar ang mga elemento sang 19th IB sa Barangay Sta. Cruz, Matuguinao sang Septyembre 26. Lima ka suldado ang napatay kag 12 ang rarong.

Sa Northern Samar, ginpalukpan sang isa ka yunit sang BHB ang mga elemento sang CAFGU kag 43rd IB sa Barangay Pagsang-an, San Roque sang una nga semana sang Septyembre.

Nagbaliskad ang salakyan sang mga pulis sang ambuson sila sang isa ka yunit sang BHB-Albay sa highway sa Barangay Cawayan, Manito sang Septyembre 28. Pilason sa opensiba ang duha ka pulis.

Sang adlaw man nga ina, gin-ambus sang BHB-Mindoro ang mga elemento sang 403rd Regional Mo-

bile Force Battalion (RMFB) sa Barangay Sta. Teresita, Mansalay, Oriental Mindoro. Nagdinalagan ang mga pilason nga pulis kag ginbilin ang ila nga salakyan. Dalayon nga ginwasak sang BHB ang salakyan sang pulis. Kadungan sini, gin-atake sang isa ka separado nga yunit ang detachment sang 403rd RFMB sa Barangay Cabalwa sa pareho nga banwa.

Duha ka operasyon isnayp man ang ginlunsar sang BHB-Mindoro sang Septyembre 16 kag 22 batuk sa 203rd IBde nga nagaokupar sa Ba-

rangay Monteclaro, San Jose, Occidental Mindoro.

Ginpalukpan man sang eksplosibo sang BHB-Central Panay ang ngaoperasyon nga pwersa sang 12th IB sa Barangay Binulosan Piqueño, Calinog, Iloilo sang Septyembre 17. Isa ka adlaw antes sini, ginpalukpan sang mga Pulang hangaway ang mga tropa nga nagahimo sang operasyon saywar sa Barangay Masaroy sa tabon sang Retooled Community Support Program.

Ginreport man sang yunit ang duha ka operasyon haras batuk sa mga suldado sa mga barangay sang Roosevelt kag Tacayan, Tapaz, Capiang sang Agosto kag Hulyo. Isa ang patay kag duha ang rarong sa kubang sang 12th IB.

Sa Barangay Baluan, Palimbang, Sultan Kudarat, indi magnubo sa tatlo ka suldado ang napatay sa isa ka engkwentro sang Hulyo 26. Isa ka Pulang hangaway ang namartir. AB

Mga akawnt sa Facebook sang rehimeng Duterte, nabuyagyag

Ginpasira sang Facebook sang Septyembre 22 ang masobra 100 akawnt kag pahina nga ginapadalagan sang Armed Forces of the Philippines (AFP) kag Philippine National Police (PNP), amo man ang dugang nga 100 maki-Duterte nga akawnt nga natukiban nga ginapadalagan halin sa China.

Suno sa Facebook, ang mga akawnt nga ini naglapas sa pagsulundan sang kumpanya kaangut sa *coordinated inauthentic behavior* o koordinado nga pagpaggwa sang mga *post* para magtuhaw nga matuod ang isa ka hitabo o opinyon. Buot hambalon, peke ang mga akawnt nga ini kag hungod nga ginhimo para magpalapnag sang peke nga mga balita para impluwensyahan ang opinyon publiko.

Unod sang mga ini ang mga balita kag opinyon kaangut sa pulitika kag militar sang Pilipinas, pagsupporta sa mga layi sang rehimeng Duterte labi na ang bag-o nga Anti-Terrorism Law kag ang pag-*red-tag* sa

mga aktibista kag kritiko sini. Nagatum-ok ang mga akawnt sa pagdemonyo sa rebolusyonaryo nga armadong hublag bilang “terorista”. Puno ang mga ini sang kabutigan, pagpangtiko kag kalakasan.

Ang bungkos naman sang mga akawnt nga ginapadalagan halin sa China nag-espesyalisa sa pagpalapnag sang mga maki-China nga pahayag kag pag-atake sa mga upisyal kag mamalidha nga nagapakamalaut diri. Talalupangdon sa mga akawnt nga ini ang promosyon kay Sara Duterte bilang masunod nga presidente, kag mga pagdayaw kay Imee Marcos.

Maathag ang angut sang rehi-

meng Duterte, AFP, PNP kag mga akawnt nga ginpasira sang Facebook. Tumod ang akawnt nga ginhimo kag ginapadalagan ni Capt. Alexandre Cabales, ang hepe sang Social Media Center sang AFP nga napaidalom sa Civil Military Operations Regiment. Isa sini ang pahina nga “Hands Off Our Children” nga ginagamit sang militar para i-*red-tag* ang mga aktibista nga pamatan-on, pangunahon ang tiglawas sang Kabataan Partylist nga si Sarah Elago.

Apat ka beses na nga nagsira ang Facebook sang mga Pilipino nga akawnt nga maki-Duterte sang nagligad nga duha ka tuig. Isa ka bes man nga nagsira ang Twitter sang mga kapareho nga akawnt. Lakip sa mga ginpasira ang mga network nga ginpadalagan ni Nic Gabunda, ang direktor ni Duterte sa pagpangampanya sa *social media* sang eleksyon 2016. AB

Mega farm: Konsolidasyon sang duta para sa produkto pang-eksport

Salalakot nga programa ang ginpadihot sang rehimeng Duterte agud pasikaron kuno ang sektor sang agrikultura sa tunga sang pandemya. Isa diri ang programa nga Mega Farm and Food Security nga magasabat kuno sa kakulangan sang pagkaon sa panahon sang pandemya.

Sa idalom sang programa nga *mega farm*, pagatingbon ang magkamtambi nga parsela sang duta nga ginapanag-iyahan sang mangunguma agud tamnan sang isa ka klase sang pananom. Ini kuno agud maagum ang “economy of scale” o madamuan nga produksyon gamit ang pinakamanubo nga gastos. Pagasakupon sini ang 217,120 ektarya nga pangpubliko nga duta.

Baliskad sa ngalan sang programa, duta nga masiguro sini ang lokal nga suplay sang pagkaon. Tum-ok sini ang paglatag sang mga komersyal nga plantasyon nga nakatumod sa produksyon sang mga “high value crop” o mga pananom nga mataas ang balor kag madali mabaligya sa pangkalibutanon nga merkado. Lakip diri ang saging, kakaw, balinghoy, kape, *oil palm*, kalamansi, niyog, mangga, sibuyas, palay, seaweed, tubo kag mga utan nga mabuhi sa matugnaw nga lugar. Ang mga pananom nga ini nagasalig sa makinarya, binhi, pestisidyo kag abono nga pagabaklon halin sa mga kapitalista nga pungsod.

Upod sa target nga sakupon sang mga *mega farm* ang mga palayan nga nabangkrap dulot sang liberalisasyon sa importasyon sang palay. Sang Agosto, gin-aprubahan sang Asian Development Bank ang \$400 milyon (P20 bilyon) pautang para “saluon” ang mga nadulaan sang pangabuhian dulot sang iske-ma. Kabahin sini ang pondo para sa “pagtransisyon” sang mga mangunguma sa palayan padulong sa pagpanguma sang mga *high value crop*. Sa pihak ini sang kakina-hanglanon nga siguruhon ang is-table nga suplay sang lokal nga bugas pagkatapos temporaryo nga

gin-untat sang Vietnam kag Thailand ang pag-eksport sang bugas sa Pilipinas sang Mayo.

Ang konsolidasyon sa produksyon kag pagpanguma sang mga *high value crop* paliwat-liwat nga napamatud-an nga nagaserbi lang sa monopolisasyon sang kontrol sang duta sa kahalitan sang mga mangunguma. Sa Negros kag Central Luzon, ginapatuman ini sa porma sang *sugar block farming*. Sa Mindanao, sa porma ini sang mga *agribusiness venture agreement* (AVA) sa tunga sang mga benepisyaryo sang paltik nga repormang agraryo kag mga kumpanya sa agribisnes nga nagapadalagan sang mga komersyal nga plantasyon sang saging, pinya, kakaw kag *oil palm*.

Sa idalom sang mga padihot nga ini, ginahingalitan sang mga agalon nga mayduta kag kumpanya sa agribisnes indi lang ang mga daku nga parsela sang duta kag resorsa, kundi pati ang barato nga kusog pangabudlay sang mga mangunguma. Lini-bo ka ektarya sang duta ang ginahigot diri sa produksyon pang-eksport.

Sa isa ka report nga ginpaggwa sang World Bank sang Hunyo, gin-ako sini ang mga “limitasyon” sang *sugar block farming* kag AVA. Sa Negros, indi signipikante ang pagta-as sang produktibidad sang mga tubuhan sa idalom sang *block farming*. Nagapabilin nga atraksado, di mekanisado kag na

kasalig sa barato nga kusog pangabudlay sang lini-bo nga sakada ang operasyon sang mga ini. Nagapabilin sa 50-57 tonelada ang ani kada ektarya sang tubuhan, malayo sa gin-target nga 80-100 tonelada. Ini sa pihak sang pagbuhos sang halos P2 bilyon sa industriya sa porma sang pautang kag pondo para sa makinarya kag mga proyekto nga imprastruktura. Suno sa Unyon ng mga Manggagawa sa Agrikultura, nagkadto lang ang pondo nga ini sa bursa sang mga agalon nga mayduta, mga upisyal sang ahensya sa agrikultura kag mga lokal nga upisyal.

Nagapabilin nga mamumugon sa uma sa kaugalingon nga duta ang kadam-an nga mangunguma. Tuman kanubo ang ginabayad nga renta sa ila mga duta sang mga kumpanya kag agalon nga mayduta. Sa Tarlac, nagalab-ot lang sa P7,500 ang 0.66 ektarya ang renta nga ginabayaran sang mga agalon nga mayduta kada tuig. Manubo kag indi makabuhi ang ila suhol. Malala pa, nadulaan sila sang kinamatarung nga magtanom sang pagkaon bilang pangtaytay sa panahon sang *tiempo muerto* o panahon nga untat ang paggaling sang tubo.

Sa mga plantasyon sa Mindanao, nalubong sa utang ang mga mangunguma sa kasosyo nila nga mga kumpanya nga eksklusibo nga nagasuplay sang mga gamit sa produksyon (binhi, pestisidyo kag abono). Sabat sang mangunguma ang tanan nga gastos sa produksyon kag obligado sila nga magbayad bisan sa panahon sang mga kalamidad, tig-i-linit o malubha nga pagpanalakay sang peste. Nahunong ang mga mangunguma sa bangian nga mga kontrata sa pagbaligya sang ila ani sa tuman kanubo nga presyo. Bangud sa pagkalubong sa utang, nangin dalan pa ang AVA para mapalayay sila sa ila kaugalingon nga duta.

Pagsandig sa dumuluong nga abono, sablag sa pag-angkon sang seguridad sa pagkaon

Labi nga nabuyagyag sang pandemya nga Covid-19 ang atrasado nga kinaiya sang agrikultura sa Pilipinas. Ang mga pag-untat sa produksyong agrikultural sa bilog nga kalibutan bunga sang mga *lockdown*, kwarantana kag restriksyon sa transportasyon nagpalala sa krisis sang lokal nga sektor sang agrikultura nga nahigot sa dumuluong nga mga gamit sa produksyon kag nakatum-ok sa eksport. Nakatalana nga magrabe ang krisis sa pagkaon nga ginbunga sang dinekada nga liberalisasyon sa agrikultura, monopolisado nga kontrol sa duta kag kawad-on sang suporta sa mga gamay nga mangunguma.

Isa ka dagway sang pagka-atrasado sang lokal nga agrikultura ang kawad-on sang basehan nga industriya nga nagatum-ok sa pagpamanupaktura sang mga gamit sa produksyon sa sektor. Lakip diri ang kawad-on sang ikasarang nga magmanupaktura sang santo nga abono kag limitado nga paggamit sini sa mga palayan, maisan kag utanon. Sa abereyds, ang lokal nga mga mangunguma nagagamit lang sang 157 kilo nga abono kada ektarya sang mata-lauma nga duta kada tuig. Labaw nga manubo ini kumparar sa rekord sang Vietnam nga 429.8 kilo.

Tuman kamahal sang mga abono sa Pilipinas relatibo sa pangkalibutanon nga presyo. Ang abereyds nga presyo sang urea, kinaandan nga abono nga ginagamit sang mga Pilipino nga mangunguma, ₱1,030 kada 50-kilo nga sako sadtong Hunyo. Sobra doble ini sa abereyds nga pangkalibutanon nga presyo nga ₱505/sako sa pareho nga bulan. Ang presyo sang iban nga pangunahon nga tipo sang abono lakip ang *complete NPK* (₱1,072), *ammonium sulfate* (₱586), *ammonium phosphate* (₱961) kag *potassium chloride* (₱1,197) tuman kataas man kumparar sa pangkalibutanon nga abereyds.

Relatibo sa nasyunal nga abereyds, pinakamahal ang ginabaligya nga mga abono sa Eastern Visayas, masunod ang Bicol. Pangunahon nga agrikultural

ang nasambit nga mga rehiyon. Ang Eastern Visayas ikaapat nga pinakaimol nga rehiyon sa pungsod.

Kontrolado sang mga multinasyunal nga korporasyong agrokemikal ang pagpresyo sang mga abono sa Pilipinas bangud mayorya sang lokal nga suplay ginaimport. Sang 2018, nag-import ang pungsod sang kabilugan nga 2.37 milyon metrikotonelada (MT) nga abono nga nagabalor sang ₱34.76 bilyon. Katumbas sini ang 75% sang kabilugan nga suplay sang abono sa pungsod (3.15 milyon MT) sa pareho nga tuig.

Sang 2019, nagtaas pa ini pakadto sa 2.57 milyon MT (₱35.4 bilyon). Sa bolyum nga ini, 40% (1 milyon MT nga nagabalor sang ₱13 bilyon) ang gin-import halin sa China. Ginaimport sang Pilipinas ang kabilugan nga suplay sini sang urea bangud wala ini ginaprodyus sang mga lokal nga planta. Ini ang nakalista nga pinakamataas nga bolyum (856,853 MT) sang gin-import

nga abono sang 2018. Lapnagon ang paggamit sang urea (46-0-0) bangud madali ini nga gamiton kag indi makahililo kumparar sa iban nga mga indi organiko nga abono.

Nag-umpisa ang todo-todo nga pag-import sang abono sang bungkagon ang mga kantitatibo nga restriksyon kag taripa sa produkto sang dekada 1990. Ginpatuman ini sandig sa General Agreement on Tariffs and

Trade kag Agreement on Agriculture nga ginpapanaog sa pungsod sang World Trade Organization, bilang kabahin sang pahito sini nga todo-todo nga ihayag ang lokal nga sektor sang agrikultura. Ginpaluya sang neoliberal nga mga padihot nga ini ang anuman nga posibilidad para makatukod ang pungsod sang makatindog sa kaugalingon nga industriya sa pagmanupaktura sang abono, kag ginhigot ang pungsod sa pag-import.

Sa pihak nga bahin, apat ka pribadong kumpanya agrokemikal lang ang may kapasidad nga magprodyus sang abono sa pungsod—Soiltech Agricultural Products (may kapasidad nga magmanupaktura sang 1 milyon MT/tuig), Atlas Fertilizer Corp. (230,000 MT), Farmfix Fertilizer (50,000 MT), kag International Chemical Industries Inc. (22,000 MT). Ang produksyon sang mga ini limitado lang sa pagmiskla sang mga hilaw nga materyales pareho sang mga *phosphate rock*, *anhydrous ammonia* kag *sulfuric acid* nga lunsay ginaimport man halin sa iban nga pungsod, pangunahon sa China.

Sa subong, nagaatubang ang lokal nga sektor sang agrikultura sa tuman kadaku nga hangkat dulot sang pag-untat sang pangkalibutanon nga produksyon sang abono. Sang Agosto, nagtimbuok ang presyo sang urea halin ₱536/sako sadtong Hulyo pakadto ₱624/sako. Ang abereyds nga presyo sini sang nagligad nga tuig ₱543.75 lang.

Pangunahon nga apektado sa krisis nga ini ang mga mangunguma sa palay bangud 38% sang kabilugan nga ginagamit nga abono sa pungsod amo sa palayan, sunod sa maisan (21%), prutasan kag mga utanon (7%). Bangud nga nagasalig na ang ila nga produksyon sa dumuluong nga abono, sigurado nga labi pa nga maganubo ang ani sa masunod nga mga bulan.

Nagapanalakay ang mga berdugo ni Duterte

Apat ka upisyal sang barangay kag isa ka ordinaryo nga residente ang ginpatay sang mga pwersa sang estado sa Bicol sa sulod lang sang isa ka semana. Grabe man nga kapintas ang nadangtan sang isa ka mangunguma sa Negros kag duha ka Lumad sa Sultan Kudarat. Tanan nga mga biktima ginakusar nga tagasuporta, kon indi man katapo sang Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Sa Masbate, tatlo ka sibilyan ang separado nga gindukot sang 2nd IB kag 1st Masbate Police Mobile Force Company sang Septyembre 26 kag gindala sa Barangay Alas, Mandaon mga alas-5:30 sang aga kon sa diin sila ginmasaker makaligad ang duha ka adlaw.

Gindukot si Jerry Regala, negosyante halin sa Barangay Dalipe, Cawayan, samtang nagadelibar sang bugas; kag ang kagawad sang Barangay Cajunday, Baleno nga sanday Judy Barruga kag Joey Asne sa ila nga mga balay. Gintamnan sang mga riple kag eksplosibo ang mga bangkay para pagwaon nga napatay sila sa engkwentro. Ini ang ikalima nga kaso sang masaker sa Masbate sa idalom ni Duterte.

Pila ka oras makaligad ini, gindakop man sa tsekpoynit sang pulis sa Barangay Dayao ang motorista nga si Ronald Azucena. Gindala kag ginkulong siya sa istasyon sang pulis sa Mandaon pagkatapos tamnan sang pusil.

Sa Guinobatan, Albay, ginpatay sang 49th IB sanday Kapitan Luzviminda Dayandante kag Treasurer Albert Orbina sang Barangay Batbat sa isa ka ambus sa Barangay Sinungtan sang Septyembre 21. Ginpatay sila bangud sa aktibo nila nga pagbuyagyag sa mga abuso sang yunit sa ila nga baryo. Masobra 30 baryo sa prubinsya ang okupado subong sang 49th IB.

Sang Septyembre 25, wala sang patugsiling nga nagpalupok ang mga suldado sang 49th IB malapit sa eskwelahan sang Barangay Oma-oma, Ligao City para pagwaon nga may naengkwentro sila nga yunit sang BHB. Bangud diri, napilitan nga magbakwit ang mga manunudlo nga nagahanda para sa abre-klase.

Sa Negros Occidental, ginpugutan sang ulo sang mga suldado sang 94th IB ang mangunguma nga si Bernardo Guillen, 50, sa Barangay Tan-awan, Kabankalan City sang Septyembre 17. Antes sini nakaengkwentro sang mga suldado ang isa ka yunit sang BHB malapit sa iya nga ulumhan. Nagbakwit siya kag iya nga pamilya sa lugar apang nagdesisyon siya nga magbalik para magkuha sang kagamitan bisan madamo sang suldado sa iya nga balay. Tatlo ka adlaw siya nga nadula antes masapwan ang iya naagnas na nga bangkay sa isa ka banglid malapit sa iya nga ulumhan.

Sa Sultan Kudarat, ginpatay sang 37th IB ang duha ka Lumad nga residente sang Sityo Loboc, Barangay Sta. Clara, Kalamansig sang gab-i sang Septyembre 4. Nagapanikop sang paka ang duha sang luthangon sila sang mga suldado.

Antes sini, ginbakol sang mga suldado ang motorista nga sanday Renato Angulin, Jun-jun Mandong kag Cris Macagarsi sa Sityo Lower Nursery sa pareho nga barangay sang Septyembre 2.

Peke nga pagpasurender. Sa Negros Occidental, pilit nga ginpasurender sang 79th IB ang 63 residen-

te sang Barangay Sta. Rosa, Murcia sang Septyembre 21 para makabulsa sang indi magnubo sa ₱4 milyon. Ginhatagan lang sang tig-lima ka kilo nga bugas ang mga “nagsurender”.

Sa isla sang Mindoro, ginatos nga minorya nga Buhid, lakip ang mga menor de edad, ang pwersahan nga ginpasurender sang 203rd Brigade sa Bongabong, San Jose, Mansalay kag Rizal. Gintiplang ang mga residente nga kuhaon ang mga *relief good* sa sulod sang kampo, kon sa diin sila ginpaidalom sa interogasyon kag pilit nga ginpasurender.

Ginbalewala naman sang 50th IB ang mga protokol sa ikaayong lawas batuk sa Covid-19 sang pilit nila nga ginparali ang mga residente sang tatlo ka baryo sa Pinukpuk, Kalinga sang Septyembre 22-24. Okupado sang militar ang mga baryo sa Balbalan, Lubuagan, Pasil kag Tabuk. Lapnagon sa mga lugar nga ini ang pagpaniplang kag pagpang-ipit sa mga residente para magsurender.

Iligal nga pag-aresto. Ginbalabagan sang mga pulis kag suldado ang apat nga sibilyan sa isa ka tsekpoynit sa Barangay Alingasaw, Moises Padilla, Negros Oriental sang Oktubre 2 kag iligal nga gindakop kag ginkulong pagkatapos tamnan sang mga ebidensya nga pusil kag eksplosibo. Ginkilala ang mga biktima nga sanday Wilmar Pognasi, tagasakdag sang tawhanon nga kinamatarung; si Leoltren Trinidad; kag duha ka drayber sang habal-habal. AB

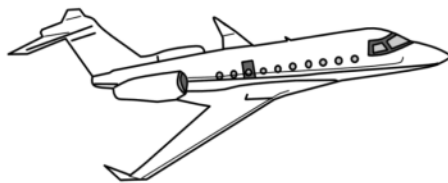

Demolisyon sa tunga sang pandemya, nagahana

NAGPIKET ANG MGA residente sang Barangay 654 sa Intramuros, Manila sa atubang sang nagahana nga pagdemolis sa ila mga puluy-an sang Septyembre 24. Bilang sabat, nagdeploy si MGen. Debold Sinas sang mga pulis sa lugar pagkagab-i agud tapnaon ang pagbato sang mga residente.

Sa Tondo, malab-ot sa 5,000 residente ang nakatalana nga palayason sa ila mga balay sa Katuparan Housing Project sa Vitas, Tondo, Manila. Una na nga nakabaton sang notisya ang mga residente sang Septyembre 1 nga nagapahalin sa ila sa lugar sa sulod sang 15 adlaw.

₱2 billion

₱194,996

ang pagagastuhon
kada oras nga
paglupad sini.

Gin-usikan ni Duterte sa pagbakal sang Gulfstream G280 business jet halin sa US.

₱28,000-₱30,000 KADA MAGSASAKA

(₱ 75-₱ 80 bilyon sa kabilugan)
Naputo sa una nga tuig sang implementasyon
sang Rice Liberalization Law

₱51.5 billion

ginakinahanglan para
mapat-ud nga may
modyul ang kada
estudyante nga
Pilipino. Tuman
kakulang ang ₱ 15-
bilyon nga alokasyon
para sa pag-impenta
sini sa 2021.

Ika-66 sa 91 pungsod

ranggo sang **sabat sa
pandemya** sang
rehimeng Duterte sa
halambalanon sang pagka
evidence-based o
nakabase sa syensya
kag pinakaabante nga
pagpanalawsaw, suno sa
Lancet, isa ka
pahayagan medikal.

Võ Nguyên Giáp

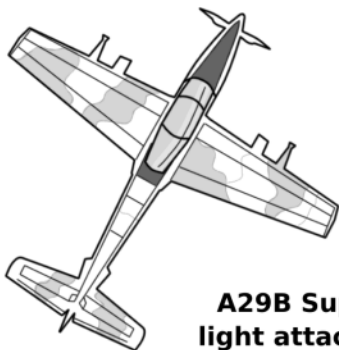
Agosto 25, 1911-Oktubre 04, 2013

“Ginpatuhaw sang gera
nga ini ang bag-o nga
mga porma sang
paghimakas: **gintingub
nga paghimakas nga
pultikal kag armado,
paghimakas sa
kabukiran, sa
kaumhan, sa
kasyudaran.** Lubos
kalapad nga
ginapahulag sang mga
porma nga ini sang
paghimakas **ang masa**
sang aton pumuluyo
batuk sa mananakop.”

₱180

presyo sang Beep
card nga **obligado
nga baklon** sang
mga **magasakay sa
mga bus** sa **EDSA**
umpisa sang
Oktubre.

6

**A29B Super Tucano
light attack aircrafts**
ang nag-abot halin sa
pungsod **Brazil.**

₱1 billion

ginatantya nga nadula
nga pondo sa pagbakal
sang **overpriced nga PPE**
halin sa mga **kumpanya
nga Chinese** halin **Abril-
Mayo**. Suno sa Philippine
General Hospital, ara sa
₱1200-₱1500 lang ang
presyo sang PPE, pero
ang ginbakal sang
rehimen amo ang PPE
halin sa China nga
nagabalor sang **₱1700-
₱2000.**

Ang sikreto ni Tatay Yulo

Ang salaysay nga ini kabahin sang pagsaulog sang adlaw-adlaw nga pagkabaganihan sang masang anakbalhas sa pagsulong sang pungsodnon-demokratikong rebolusyon. Ginabuyok sang Ang Bayan ang tanan nga mga yunit sang Partido, hangaway sang banwa kag mga rebolusyonaryo nga organisasyong masa nga magsumiter sang mga sugilanon kag salaysay sang kalig-on, kaisog kag militansya sang masang anakbalhas sa pagsulong sang ila mga paghimakas sa atubang sang brutal nga pagpamigos sang reaksyunaryo nga estado.

Ginasunod ni Tatay Yulo pailawod ang suba sang mamutikan niya ang daw botas nga nakalubong sa tubig kag balas. Sang kuhaon niya ini, nagtamwa ang isa ka armalayt nga kumpleto pa sa mga bala. Ginsulod sa sako ni Tatay Yulo ang nakuha nga armas kag nagpadulom. Isa ang iya baryo sa mga ginahulagan sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa Mindanao.

Pila ka bulan antes niya makita ang pusil, may natabo nga engkwentro sa tunga sang isa ka yunit sang hangaway sang banwa kag militar malapit sa lugar. Pagkatapos ang inaway, nagdagsa ang mga suldado sa komunidad ni Tatay Yulo kag gin-okupar ini. Nagpadihot ang militar sang kuno paghatag sang serbisyo sa mga lugar nga apektado sang mga inaway. Bal-an ni Tatay nga ang katuyuan sini amo nga ipiton ang mga residente kag pwersahon sila nga magsurender. Saksi siya kon paano tiplangon ang iya mga kasimaryo, kon paano nga simple nga pagpirma sang pagtambong sa mga patawag sang militar nagakahulugan na sang pagsurender.

Nabalitaan niya nga sa iban nga mga baryo kag kasyudaran, permi nagapabugal ang mga suldado nga madamu-damo na kuno sang mga “surenderi”. Sadto lang nga nagligad nga mga semana, ginpahambog sang Eastern Mindanao Command nga masobra 200 kuno ang “nagbalik sa gubyerno, ginasurender ang ila mga armas kag nagbalik sa matawhay nga pagpangabuhi”. Bal-an ni Tatay nga manipulasyon ini sang militar kag sang gubyerno ni Duterte.

Ginakulbaan pirme si Tatay nga mabuyagyag sa mga suldado ang iya sikreto. Bal-an niya sa idalom sang layi militar, peligroso ang ilegal nga paghupot sang armas. Bal-an niya nga mahimo siya makulong, ma-

tortyur o indi gani patyon sang mga suldado.

Pero wala malingkang ang handum ni Tatay nga magserbisyo sa rebolusyon kag magtindog siya nga may desisyon nga indi matapna sang mga pasista.

Makalipas ang pila ka bulan, nagdayon ang isa ka yunit sang mga Pulang hangaway sa iya balay. Madugay niya nga ginhulat ang tion nga ini. Pagkatapos ang mga pagtamyaw kag pagpangamusta, nakunyag nga ginpaggwa ni Tatay ang nabugkos nga sako halin sa idalom sang iya balay kag ginhatag sa kumander

sang yunit sang BHB.

“Indi ko masiguro kon sa inyo bala ini o sa kaaway. Pero bangud armas ina, dapat lang nga sa hangaway makadto,” hambal niya samtang ginahatag ang armalayt.

Liw-as sa ihibalo ni Tatay Yulo, ang M16 nga ato ang armas nga naka-isyu kay Kas Mando, isa ka Pulang hangaway nga namartir sa inaway sa lugar nga ina, tatlo ka bulan na ang nakalipas. Nakuha pa sang mga kaupod ang bangkay ni Kas Mando, pero laum nila nga nakuha sang kaaway ang iya armas.

Ang armalayt uyat na subong sang isa ka bag-o nga Pulang hangaway nga nagapadayon sa indi mapunggan nga ilig sang rebolusyon. AB

Ika-48 tuig sang layi militar, gindumdom

NAGLUNSAR SANG MGA PAGHULAG ang nagkalainlain nga organisasyon sang Septyembre 21 bilang pagdumdom sa ika-48 nga tuig nga pagpapanaog sang layi militar sang diktaduryang Marcos sang 1972. Masobra 2,000 ang nagprotesta sa University of the Philippines-Diliman sa Quezon City sa idalom sang tema nga “Batuan ang tiraniya! Patalsikon si Duterte!” Siling nila, wala kinatuhay ang kakugmat nga nagakatabo sa subong nga kagamo sa idalom sang diktaduryang Marcos.

May kapareho man nga mga protesta sa Naga City, Legazpi City kag Sorsogon City. Sa Iloilo City, nagtambong sa aktibidad ang meyor sang syudad nga si Mayor Jerry Treñas nga ilegal nga gin-aresto sadtong layi militar. Siling niya, kinahanglan sang mas madamo nga aktibista agud depensahan ang demokrasya kag kinamatarung.

May mga paghulag man sa Baguio City, Angeles City, Davao City, Cebu City, Capiz, Kabankalan sa Negros kag sa mga komunidad sang Kalibo kag New Washington sa Aklan.

Sa luwas sang pungsod, naghalad sang mga kandila ang Bayan-USA kag Malaya Movement sa US Capitol, Washington DC, para sa tanan nga biktima sang diktaduryang Marcos kag pasistang rehimgang Duterte.

Subsidyo sa palay, singgit sang mga mangunguma

SA ATUBANG SANG pagsadsad sang presyo sang palay, ginhingyo sang Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) nga magpaggwa sang pondo ang rehimen Duterte bilang subsidyo agud pungan ang grabe nga pagkapyerde sang mga mangunguma sa palay. Suno sa KMP, lakip sa mahimo nga gamiton amo ang ₱10.727 bilyon nga nakulekta sa pag-eksport sang bugas, siling sini makasuporta sa mas o menos 72,000 pamilya nga mangunguma. Sining Oktubre, nagtibusok ang presyo sang palay sa ₱10-14 kada kilo .

Samtang, ginlunsar sining Oktubre 1 ang isa ka kampanya para isulong ang agrikultura nga nakabase sa agroekolohiya, isa ka pamaagi sang pagpanguma gamit ang natural nga mga resorsa nga wala nagasamad sa dunang manggad. Ginpangunahan ini sang Pesticide Action Network Asia Pacific katuwang ang Unyon ng Manggagawa sa Agrikultura, SAKA kag MASIPAG.

Hagna nga layi sa US, magabalabag sa ayuda militar

GINAKALIPAY SANG PARTIDO Komunista sang Pilipinas (PKP) ang hagna nga Philippine Human Rights Act nga ginpresentar sa US Congress ni Rep. Susan Wild sang Septyembre 17. Katuyuan sang hagna nga layi nga balabagan ang paghatag pondo sang US sa militar kag pulisya sa Pilipinas bangud sa lapnagon nga paglabag sa mga ini sa tawhanon nga kinamatarung.

Gintawag ni Wild nga “brutal” ang rehimen Duterte, nga suno sa iya “ginapasingki ang pagtarget sa mga unyonista, mga mamumugon kag karibal sa pulitika” sini. Suportado sang 24 iban pa nga mamalidha sa US ang hagna nga layi.

Ang Pilipinas ang pinakadaku nga nagabaton sang ayuda militar sang US sa East kag Southeast Asia sa nagtaliwan nga apat ka tuig. Nakabaton na sang \$554 milyon nga ayuda militar ang rehimen Duterte halin 2016.

Kagulangan, naguba sa pagpamomba sang AFP

SINING NAGLIGAD NGA DUHA ka tuig, wala untat ang paggamit sang rehimen sang mga eroplano kag helikopter nga halin sa US sa pagpamomba sang mga sibilyan nga komunidad. Nagdulot ini indi lang sang grabe nga kahadlok sa pumuluyo, kundi daku man nga halit sa kagulangan.

Sining Oktubre, ginpagwa sang Bagong Hukbong Bayan-Surigao del Sur ang mga laragway sang wasak nga kagulangan dulot sang wala sang patugsiling nga pagpamomba sang Armed Forces of the Philippines (AFP). Antes sini, ginreport sang mga yunit sa prubinsya ang apat nga pagpamomba nga ginhimo sang Eastern Mindanao Command sang Mayo kag Hulyo. Gamit ang mga eroplano nga FA-50, mga helikopter nga AgustaWestland kag MG-520, mga kanyon kag *drone*, ginbomba sang militar ang mga barangay sang Libas Sud kag Siagao sa San Miguel sang Mayo 14 kag 18; Diatagon sa Lianga sang Hulyo 7; kag Anahaw Daan sa Tago sang Hulyo 14.

Okupado sang 401st, 402nd kag 901st IBde ang mga baryo sa Cortez, Lanuza, Carmen, Cantilan, San Miguel, Tago kag Lianga.

Trump, nagpanulsol sang pasismo sa US Presidential Debate

GIN-ULAN SANG KUNDENASYON si US Pres. Donald Trump pagkatapos direkta siya nga nagpanulsol sang kalakasan kag rasismo sa ginhimo nga una nga US Presidential Debate 2020 sang Septyembre 29. Maluwas sa pasulit-sulit nga pagpang-insulto kag pagpangbara ni Trump sa kandidato sang Democratic Party nga si Joe Biden, nagtingkad ang debate sa pasista nga tindog sang pangulo angut sa nagapadayon nga mga protesta sang hublag *Black Lives Matter*.

Sang pamangkuton kon ginakundendar bala niya ang mga grupo nga ultra-Tuo nga nadalahig sa paggamit sang kalakasan sa mga paghulag sang nagligad nga mga semana, ginbalik niya ang basol sa mga aktibista kag ginduso nga kinahanglan sila nga tumbasan. Ginmanduan niya ang grupo nga paramilitar nga Proud

Boys nga “maglikaw kag magbantay”. Lakip ang amo nga grupo sa mga nagalunsar sang mga armado nga patrol sa mga lugar nga may paghulag para direkta nga magpanakit kag maggamit sang kusog o indi gani magpanulsol sang kalakasan. Pilit nga ginapagwa ni Trump nga ang oposisyon pulitikal ang respon-

sable sa siling niya “mapintas nga protesta” kag indi ang mga grupo nga ini.

Pagkatapos mag-agum sang kritisismo indi lang halin sa mga Democrat kundi pati man sa iya nga mga kapartido nga Republican, natulod si Trump nga kundenahon ang Proud Boys kag iban pa nga mga grupong pasista makaligad ang duha ka adlaw.

Ang eleksyon sa US natalana nga hiwaton sa Nobyembre 3. Samtang nareport nga nalatnan sang balatian nga Covid-19 si Trump sining Oktubre 2.